

SAMENVATTING

Titel: *Post-extractieve transitie van onderaf: de bijdrage van het Solidarity Economy Ecosystem (SEE) aan sociale innovatie in Ecuador*

Dit proefschrift behandelt de rol van het Solidarity Economy Ecosystem (*ecosysteem van de solidariteitseconomie*) in Ecuador als een route naar duurzame post-extractieve transitie, opgevat als een vorm van sociale innovatie. Er is onderzocht hoe het Solidarity Economy Ecosystem (SEE) bijdraagt aan duurzame post-extractieve transitie door het bevorderen van zelforganisatie, collectief beheer van hulpbronnen en sociale innovatie. Tegelijkertijd zijn de structurele factoren die het transformatieve vermogen van het SEE beperken aangewezen. Het proefschrift is daarmee gericht op twee essentiële kenmerken: de mate van anders-zijn en maatschappelijk-institutionele inbedding van het SEE.

De kwalitatieve methodologie bestaat uit:

- **Casestudy's:** drie casussen binnen het SEE zijn onderzocht om de dynamiek en de uitdagingen ervan toe te lichten.
- **Documentanalyse:** onderzoek van beleidsdocumenten, waaronder de Grondwet van Ecuador uit 2008, waarin de beginselen van de solidariteitseconomie zijn vastgelegd.
- **Enquêtes en diepte-interviews (veldwerk):** er zijn actoren binnen het SEE, zoals coöperaties, gemeenschapsorganisaties en beleidsmakers benaderd om inzicht te verkrijgen in hun gezichtspunten, werkwijzen en uitdagingen.
- **Theoretisch kader:** dit is gebaseerd op de begrippen sociale innovatie, sociale interfaces en ecosystemen (Van Wijk et al.; Long; Ostrom), anders-zijn (Jonas & Fuller), alternatieve en diverse economieën (Gibson & Graham, Coraggio) en post-extractieve transitie (Gudynas, Acosta, Svampa & Riofrancos).

Belangrijkste resultaten

1. Uitdagingen op het gebied van anders-zijn

- Het SEE vertoont een gedeeltelijk anders-zijn en neemt een positie in tussen 'alternatief aanvullende' en 'alternatief vervangende' vormen van een solidariteitseconomie. Hoewel het een belangrijk alternatief vormt voor extractivistische structuren, wordt het transformatieve potentieel ervan beperkt door economische afhankelijkheid van extractieve werkwijzen.
- Deelname van SEE-organisaties is vaak meer noodgedwongen dan uit overtuiging. Dit beperkt de opzettelijke vorming van systemische alternatieven.
- Omdat neo-extractivistische ontwikkelingsmodellen ontoereikend zijn voor de voorziening in het levensonderhoud, gaan populaties over tot de werkwijzen van de solidariteitseconomie zonder de transformatieve logica ervan volledig te omarmen.
- Hoewel het SEE zorgt voor werkgelegenheid en inkomen (zo nemen 9,2 Ecuadorianen deel aan coöperaties) wordt het opschalen van de activiteiten gehinderd door een gebrek aan verbinding en beleidsondersteuning.

2. Uitdagingen in verband met maatschappelijk-institutionele inbedding

- De structurele beperkingen omvatten gefragmenteerde vertegenwoordiging, dubbel werk, hardnekkige gender- en etnische verschillen, gebrekkige coördinatie tussen betrokkenen, onsamenhangend overheidsbeleid, institutionele kwetsbaarheid en bezuinigingen.
- Het SEE fungeert als een kwetsbare, maar reële route naar post-extractieve transitie, waarvoor een gelijktijdige versterking van zowel anders-zijn als maatschappelijk-institutionele inbedding vereist is.

3. De rol van overheidsbeleid

- De opname van de solidariteitseconomie in de Grondwet van Ecuador uit 2008 was een belangrijke mijlpaal, maar heeft niet geleid tot een duurzaam top-down of bottom-up proces van sociale innovatie.
- De schakels tussen overheidsbeleid en SEE-actoren op gemeenschapsniveau zijn verder verzwakt, vooral na de neoliberale weg die is ingeslagen door de regering van Rafael Correa.

Conclusie

Het SEE is een interactieve ruimte waarin verschillende actoren samenkomen en zoeken naar invloed en middelen om alternatieve sociaaleconomische systemen te ontwikkelen. Het transformatieve vermogen ervan blijft echter beperkt door structurele tegenstellingen en onvoldoende institutionele ondersteuning. Om het SEE te versterken moet worden gewerkt aan de economische haalbaarheid. Ook moet de coördinatie tussen verschillende actoren worden verbeterd en het overheidsbeleid worden afgestemd op de behoeften van de sector. Het SEE kan een levensvatbare route naar post-extractieve transitie vormen, op voorwaarde dat problemen op het gebied van anders-zijn en inbedding worden opgelost, en er wordt gezorgd voor transformatie van het systeem in plaats van sectorale substitutie.

Dit onderzoek draagt bij aan inzicht in de dynamiek van de solidariteitseconomie als een sociale innovatie en benadrukt het belang van collectieve actie, institutionele ondersteuning en een geleidelijke overgang naar post-extractivistische transitie.